

Це застереження є абсолютно логічним відносно тих суб'єктів, які мають перевагу у русі відповідно до п.п. 16.2 та 16.6 ПДР і, наприклад, у випадку зіткнення із транспортним засобом, що рухається в зустрічному напрямку прямо, твердження про те, що водій, який повертав ліворуч, не переконався у безпеці, буде цілком справедливим. Саме у комплексі з іншими пунктами ПДР розкривається справжній зміст п. 10.1.

Таким чином, в дослідженій дорожній ситуації, коли один водій виконував поворот ліворуч в місці, де це дозволено (на перехресті), а інший виконував його обгін, відповідальність має нести саме той водій, який виконував обгін. Висновок про невідповідність дій водія, який повертав ліворуч, вимогам пункту 10.1 ПДР, суперечить законам формальної логіки, не відповідає вимогам ПДР та не повинен використовуватись в правозастосовній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ковтун В. В. Оцінка дій водіїв транспортних засобів, які виконують обгін у місці, де виїзд на зустрічну смугу руху заборонено (згідно п.п. 11.4, 14.6 е) та п.11.9 ПДР України) при маневруванні вліво, поза межами перехрестя, іншого транспортного засобу, що рухався до цього попереду праворуч, у попутному напрямку. *Автомобільний транспорт і автомобілебудування. Новітні технології і методи підготовки фахівців*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 19-20 жовтня 2017 р.). Харків, 2017. С. 285-286.
2. ПДР України з ілюстраціями, коментарями та відео. URL : <https://green-way.com.ua/uk/dovidniki/pdr>.
3. Словник.UA – портал української мови та культури. URL : <https://slovnkyk.ua/index.php>.

Володимир ТАРАНЕНКО,
аспірант кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ У ПОСТРАДЯНСЬКИЙ ПЕРІОД

Набуття Україною незалежності у 1991 році стало початком поступового переходу від радянської правової системи до сучасного законодавства, яке враховує виклики інформаційного суспільства. Особливу роль у цьому процесі відіграла необхідність впровадження механізмів доступу до технічної інформації, зокрема електронних документів, телефонних записів і даних з баз серверів.

На початку своєї незалежності Україна продовжувала використовувати Кримінально-процесуальний кодекс 1960 року. У цьому нормативному акті

доступ до інформації здійснювався переважно через обшуки та вилучення речей і документів, що не враховувало появу нових технологій. Основним джерелом інформації залишалися фізичні документи та матеріальні носії, тоді як цифрова інформація, яка почала відігравати дедалі більшу роль, фактично не була врахована у правових механізмах.

У 1990-х роках розвиток технологій, таких як мобільний зв'язок, персональні комп'ютери та інтернет, вимагав змін у законодавстві. Проте перші кроки у цьому напрямі були обмеженими. Аж у 2004 році Верховна Рада прийняла Закон України «Про телекомунікації», який заклав правове підґрунтя для доступу до даних про трафік і метаданих у кримінальних провадженнях [2]. Це стало важливим кроком для забезпечення доступу до технічної інформації, але саме кримінально-процесуальні норми щодо її використання залишалися неузгодженими.

Прийнятий у 1992 році Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» уперше надав можливість здійснення оперативно-розшукових заходів із використанням технічних засобів. Однак процедури отримання доступу до записів телефонних розмов чи електронних даних залишалися нечіткими. Отримання інформації часто залежало від суб'єктивного дозволу судді або керівників операторів зв'язку [3]. У результаті зібрані докази могли бути визнані недопустимими в судовому процесі через відсутність чіткої регламентації. Ці та інші питання неодноразово досліджувалися такими науковцями як М. Погорецький, Д. Сергєєва, О. Татаров, В. Фаринник, С. Чернявський та іншими. Водночас окремі проблемні питання тимчасового доступу до речей і документів як засобу отримання доказів у кримінальному провадженні до цих пір залишаються невирішеними та призводять до формування неоднозначної судової практики.

До ухвалення нового Кримінального процесуального кодексу України у 2012 році правоохоронні органи фактично не могли використовувати електронні докази, оскільки чинні на той час процесуальні норми не враховували їх специфіки. Це створювало серйозні труднощі у боротьбі з новими формами злочинності, такими як кіберзлочини, фінансові махінації, корупція та ухилення від сплати податків. Українські правоохоронні органи також почали стикатися з викликами міжнародного рівня, зокрема при розслідуванні транснаціональних злочинів, пов'язаних із використанням інтернету та новітніх на той час технологій.

Стрімке зростання кількості мобільних телефонів, комп'ютерів та популяризація інтернету в Україні створило нові виклики для правоохоронної системи. Обсяг технічної інформації, яка могла містити важливі докази, стрімко збільшувався, що зумовило необхідність модернізації законодавства. Так, у 2001 році Україна підписала Конвенцію про кіберзлочинність (Будапештську конвенцію), що додатково актуалізувало питання імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство [4].

Варто зазначити, що розробка нового Кримінального процесуального кодексу розпочалася ще на початку 2000-х років. Основна мета реформи полягала у створенні сучасного процесуального законодавства, яке враховувало б специфіку технічної інформації та забезпечувало б ефективний механізм її отримання. Це стало важливою відповіддю на виклики інформаційного суспільства та дало змогу підготувати підґрунтя для подальших змін, які набули чинності з ухваленням КПК у 2012 році.

Отже, у період 1991-2012 років правове регулювання тимчасового доступу до технічної інформації в Україні пройшло етап трансформації від радянських норм до підготовки сучасних механізмів збору електронних доказів. Відсутність чіткої регламентації в КПК 1960 року ускладнювала розслідування злочинів, пов'язаних із цифровими технологіями, що спонукало до змін. Стрімкий розвиток інформаційного суспільства та підписання Конвенції про кіберзлочинність стали каталізаторами для вдосконалення законодавства.

Прийняття нового КПК у 2012 році, який запровадив механізм тимчасового доступу до технічної інформації, стало відповіддю на виклики часу. Цей досвід показує важливість адаптації правових норм до технологічного прогресу та забезпечення балансу між правами громадян і потребами правосуддя. Подальше вдосконалення законодавства і сьогодні залишається актуальним в умовах зростання кіберзлочинності.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. К. : ВД «Професіонал», 2023. 332 с.
2. «Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15/print>.
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.
4. Конвенція про кіберзлочинність (Будапештська конвенція) від 23.11.2001 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-05/print>.

Володимир ТУРОВ,

аспірант кафедри галузевого права

та загальноправових дисциплін

Відкритого міжнародного університету

розвитку людини «УКРАЇНА»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Сучасний розвиток інформаційних технологій суттєво вплинув на всі аспекти суспільного життя, зокрема і на судову систему України. Використання цифрових інструментів у судочинстві стало одним із ключових елементів забезпечення права громадян на доступ до правосуддя навіть в